

[Hartvig Frisch.]

danske Marked, der har været et aabent Marked overfor Udlandet, Fordringer, som slet ikke med nogen som helst logisk Ret kunde overføres paa et lukket Omraade, som Sukkerroedyrkingen faktisk har været.

Jeg vil gerne paa mit Partis Vegne bestemt understrege, at de Krav, her er rejst, kun kan bevirke, at denne Sag og lignende Spørgsmaal, der skal gennemføres her i Rigsdagen, besværliggøres. Thi det kan ikke nægtes, at naar man fra den danske Rigsdags Side gør alvorlige Skridt for at hjælpe vanskeligt stillede Produktionsgrene, er det en lidt smertelig Erfaring; man ofte gør, at disse vanskeligt stillede Producenter, i samme Øjeblik der er givet dem Hjælp, blot spærrer Munden endnu videre op og uden Hensyn til Ret og Rimelighed møder op med fornyede Krav.

Jeg ved jo nok, at fra samme Side, som jeg her har hentydet til, blev der sidste Aar drevet en lignende hidsig Agitation forud for Behandlingen af Sukkerforslaget her i Rigsdagen, en Agitation, der den Gang gik ud paa, at de 180 Ø., der var foreslaaet fra Regeringens Side som en Minimalpris, naturligvis skulde være en Maksimalpris, og grundet paa denne Agitation var der stor Ophidselse indenfor Roedyrkernes Kredse, og man vilde gøre gældende, at der paa Grund af det Lovforslag, vi den Gang vedtog, aldrig kunde være nogen Mulighed for Dyrkning af Roer.

Paa Grund af disse Paastande, der her var fremsat, tog jeg mig for forud for Behandlingen af Lovforslaget sidste Aar paa Grundlag af de Oplysninger, der var givet os om Sukkerfabrikkernes Regnskaber, nemlig De danske Sukkerfabrikkeres, at undersøge, hvordan man maatte tænke sig, det vilde forholde sig, naar der blev gennemført en Pris paa 32 Ø., som jo var foreslaaet i Regeringens sidste Lovforslag, og ved ganske nøje at følge de Opgørelser, som Regnskaberne for De danske Sukkerfabrikker opviste, og det Bilag, der var vedlagt Lovforslaget, kom jeg til det Resultat, at der foruden de 180 Ø. efter al Sandsynlighed med en Sukkerpris paa 32 Ø. vilde tilfalde Sukkerroedyrkerne yderligere 27 Ø. i Tantième i første Omgang, svarende til, at de altsaa fik 207 Ø., og derefter, naar den ene Procent var udbetalt, vilde der efter min Beregning være al mulig Chance for, at der yderligere kunde være et Beløb at udbetale.

Den Gang blev disse Oplysninger fra min Side taget temmelig overlegent, og fra den Side, hvor det gjaldt om at agitere

saa vidt muligt mellem Roedyrkerne, ogsaa bestridt. Det siger sig selv, at det derfor var af stor Interesse for mig at høre ved Handelsministerens Fremsættelse af Lovforslaget, at det nu viser sig, at vi vil kunne regne med, at der vil kunne blive udbetalt en 30 Ø. i Tantième, altsaa netop en Sum, der gaar en lille Smule ud over de 207 Ø., som jeg var kommet til ved min Beregning.

Dette ønsker jeg at fremhæve i Dag, fordi vi nu staa overfor det, at man fra Roedyrkernes Side er ved at drive en ny Agitation, gaaende ud paa, at det slet ikke er Loven, der har gavnet denne Produktionsgren, men at det udelukkende er de ganske særlig gunstige Produktionsforhold, som har gjort, at det overhovedet var blevet rentabelt; Loven i sig selv skulde ikke have nogen Betydning. Heroverfor vil jeg gerne sige, at det, som naturligvis har den afgørende Betydning, er den gældende Sukkerpris, som giver en Mulighed for en Beskyttelse for en lav Verdensmarkedspris. At prøve paa at komme udenom dette Forhold og derved prøve paa at reducere selve den Betydning, som Rigsdagens Vedtagelse af Loven har, er ganske hen i Vejret; det tjener kun til, at man paa dette Tidspunkt af Aaret, hvor Spørgsmaalet om Dyrkingen af Sukkerroer er fremme, kan skabe en Ophidselse, som man selv altsaa mener er til Gavn for Roedyrkerne, men som i Virkeligheden baade der paa Stedet og i det øvrige Land efter min Mening kun bliver til Skade for de paagældende Dyrkere.

Jeg vilde foruden dette Spørgsmaal om Prisen for Roerne til Roedyrkerne ogsaa gerne komme ind paa Spørgsmaalet om Arbejdernes Stilling. Det er jo saaledes, at for den største Virksomheds Vedkommende — og det er De danske Sukkerfabrikker, som jo bestrider et Areal, der er ganske overvejende, 54 000 Tdr. Land i Forhold til de 68 000 Tdr. Land, der er regnet med for det sidste Aars Produktion — gælder det for Roedyrkerne, der leverer Roer til disse Fabrikker, at der er en Overenskomst med Arbejderne, som for hele det Aars Forløb under Loven, vi ser tilbage paa, har været tilfredsstillende; men jeg skal ikke nægte, at der jo kan rejse sig Problemer med Hensyn til Arbejdslønningerne for visse Grene af Produktionen, hvor der ikke er Overenskomster, og derfor vil jeg gerne henvende den højtærede Ministers Opmærksomhed paa dette Punkt.

Jeg er tilbøjelig til at tro, at den Formulering, der er givet § 8 i Lovforslaget, hvor der udtrykkelig staa: